

Pirjo Karttunen  
Konserniohjausosasto / Talous- ja hallintoyksikkö

**Muistio**  
15.3.2023

VN/31628/2022

## **LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUS LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTON LIKENNETTÄ KOSKEVISTA MAKSULLISISTA SUORITTEISTA ANNETUN LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA**

### **PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Liikenne- ja viestintäviraston liikenteen suoritemaksuja koskevaa Liikenne- ja viestintäministeriön asetusta (1255/2021, muutos 496/2022 ja 841/2022) ehdotetaan muutettavaksi. Suoritemaksut sisältävään liitteeseen ehdotetaan säädösmuutoksista johtuvia suoritelisäyksiä ja -muutoksia. Lisäksi tehtäisiin yksittäisiä muita muutoksia ja korjauksia sekä teknisiä päivityksiä. Asetusteksti säilyisi muutoin nykyisellään, mutta asetuksen 8 §:stä poistettaisiin lentokelpoisuuden valvontamaksun vapautusta koskeva 2 momentti.

Ehdotetut muutokset lisäisivät vuoden 2023 tuottoja noin 35 000 eurolla.

Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2023 ja olla voimassa vuoden 2023 loppuun. Luotsauslain uudistukseen liittyvät muutokset tulisivat voimaan kuitenkin 1.9.2023.

Toimivalta:

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 34 §.

Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista (1209/2006) 2 §.

### **NYKYTILA**

Valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisia maksuja koskeva liikenne- ja viestintäministeriön asetus (1255/2021) Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista on annettu 23.12.2021. Asetusta on muutettu 1.7.2022 alkaen asetuksella 496/2022 ja 1.11.2022 alkaen asetuksella 841/2022. Asetuksen voimassaolo päättyy 31.12.2023.

### **VALMISTELU**

Asetusmuutos perustuu Liikenne- ja viestintäviraston liikenne- ja viestintäministeriölle 18.11.2022 toimittamaan ehdotukseen. Asetus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Asetusluonnos oli lausuntokierroksella 13.12.2022 – 16.1.2023. Lausuntopyyntö oli kaikille avoimesti kommentoitavana Lausuntopalvelu.fi –palvelussa. Lausuntoja saatiin 12 kpl, joista 9 lausunnossa ei ollut lausuttavaa. Liikenne- ja viestintäviraston lausunnon mukaisesti on korjattu kolmen eri suoritteen nimeä. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:llä ei ollut huomautettavaa asetusmuutosehdotukseen, mutta SKAL kommentoi lausunnossaan vielä 1.11.2022 voimaan tulleen asetuksen liikennelupamaksusuoritteiden määräysperusteiden muutoksia ja hinnankorotuksia, jotka SKAL:in

näkemyksen mukaan nostavat selvästi alalletulon kynnystä ja monimutkaistavat prosesseja. Lisäksi SKAL toteaa, että muutoksen perusteena ollut tietojärjestelmämuutos ei ole vielääkään toteutunut, joten voimaantuloajankohta olisi voinut olla myöhäisempi.

Valtiovarainministeriö puoltaa asetusehdotusta esitetyn mukaisesti.

Lausuntokierroksella olleen asetusehdotuksen voimaantuloajankohta oli 1.3.2023, mutta voimaantuloa lykättiin kuukaudella luotsauslain ja ajokorttilain eduskuntakäsittelyn ollessa kesken.

## KESKEISET VAIKUTUKSET

Ehdotettujen muutosten arvioidaan lisäävän vuoden 2023 tuottoja noin 35 000 euroa verrattuna nykyisen maksuasetuksen mukaiseen tuottokertymään.

Asetuksen mukaisten vuoden 2023 tuottojen arvioidaan alustavasti olevan 91,5 miljoonaa euroa ja julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuden 100 %.

|                            | 2022<br>tarkentuva<br>ennuste | 2023<br>tarkentuva<br>ennuste |
|----------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| <b>Tuotot</b>              | <b>89 809</b>                 | <b>91 464</b>                 |
| ilmailu                    | 5 314                         | 5 637                         |
| merenkulku                 | 3 450                         | 3 478                         |
| raideliikenne              | 1 185                         | 1 305                         |
| tieliikenne                | 79 860                        | 81 044                        |
| <b>Kustannukset</b>        | <b>86 606</b>                 | <b>91 107</b>                 |
| ilmailu                    | 5 653                         | 5 857                         |
| merenkulku                 | 3 594                         | 3 500                         |
| raideliikenne              | 1 302                         | 1 388                         |
| tieliikenne                | 76 057                        | 80 361                        |
| <b>Kustannusvastaavuus</b> | <b>104 %</b>                  | <b>100 %</b>                  |
| ilmailu                    | 94 %                          | 96 %                          |
| merenkulku                 | 96 %                          | 99 %                          |
| raideliikenne              | 91 %                          | 94 %                          |
| tieliikenne                | 105 %                         | 101 %                         |

## ASETUKSEN SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT

Muistiossa on käsitelty vain ehdotetut muutokset suhteessa voimassa olevaan asetukseen ja sen liitteeseen.

### Asetuksen 8 § Maksusta vapauttaminen

Asetuksesta poistettaisiin 2 momentin mukainen lentokelpoisuuden valvontamaksun vapautus. Sen mukaisesti ilma-aluksen omistaja, haltija tai käyttäjä voi hakea vapautusta aluskohtaisesta valvontamaksusta (100 euroa ilma-alukset MTOM enintään 5 700 kg, 4 000 euroa ilma-alukset MTOM yli 5 700 kg), jos ilma-alusta ei käytetä tai ole käytetty ko. vuoden aikana lentotoimintaan.

Lentokelpoisuuden valvontamaksun vapautus ei kannusta lentokelvottomien ilma-alusten rekisteristä poistamiseen, mikä edistäisi rekisteritiedon ajantasaisuutta ja hallittavuutta.

Jos ilma-alusta ei käytetä, se voidaan poistaa rekisteristä, jolloin siitä ei myöskään tule perittäväksi rekisterissäpidon vuosimaksua (60 euroa). Rekisteristä poistaminen on maksuton toimenpide, ja uudelleenrekisteröinnistä peritään 150 euroa (sis. kaksi omistajaa, seuraavista lisäksi 35 euroa/omistaja). Vapautuksia myönnetään vuosittain noin 80 kappaletta, ja muutoksen vaikutus tuottoarvioon/vuosi olisi noin 6 000 euroa.

## Liite

### Ilmailu

Muut ilmailun henkilöluvat ja niihin liittyvät suoritteet -kohtaan lisättäisiin suoritenimikkeiksi (ehdotetut kohdat 2.5.4-5) räjähteitä tunnistavan koiran ja sen ohjaajan hyväksyntä, josta perittäisiin 265 euroa sekä räjähteitä tunnistavan koiran ohjaajan teoriakoe, josta perittäisiin 35 euroa. Suoritteet perustuvat komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2015/1998 ja komission täytäntöönpanopäätökseen C(2015) 8005. Hyväksyntöjä arvioidaan tehtävän ja teoriakokeita suoritettavan vuonna 2023 enintään muutamia kappaleita, joten muutosten tuottovaikutusten odotetaan olevan vähäinen.

Koulutusorganisaation koulutuslupaan ja ilmoituksenvaraiseen koulutusorganisaatioon liittyvien suoritteiden ryhmiin lisättäisiin komission asetuksen (EU) N:o 1178/2011 perusteella Liite I -ilmailuksen erillishyväksyntää koskevat suoritenimikkeet (ehdotetut kohdat 4.2.4.6 ja 4.3.1.4). Erillishyväksynnän maksuksi ehdotetaan 400 euroa, ja tuottoja arvioidaan kertyvän vuonna 2023 noin 5 000 euroa.

Kohdassa 5.1, joka koskee jatkuvan lentokelpoisuuden hallintaa, tehtäisiin ajantasaistavia päivityksiä ja muutoksia nimikkeisiin ja huomautuksiin. Muutosten vaikutusten arvioidaan jäävän lentokelpoisuussuoritteiden kokonaisuuden kannalta vähäisiksi, muutamaan tuhanteen euroon. Suurelta osin kohdan muutostarpeet johtuvat siitä, että komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1383 muutti asetusta EU 1321/2014 siten, että Osa M luku G - sekä Osa M luku F -toimiluvat poistuivat siirtymäkauden loputtua. Uusina toimilupatyyppeinä tuli käyttöön Osa CAMO ja Osa CAO. Osa CAMO käytännössä korvasi luku G -toimiluvan, ja luvan haltijalla oli mahdollisuus hakea uutta lupaa siirtymämenettelyin. Osa CAO - lupatyyppi tuli muutoksen myötä uudeksi lupamuodoksi, joka muodostuu aiemman luku G- ja luku F -lupien elementeistä (hakijan määriteltävissä). G ja F luvan haltijalla oli samoin mahdollisuus hakea Osa CAO -lupaa siirtymämenettelyin.

Lennonvarmistuspalvelua koskevaan kohtaan ehdotetaan lisättäväksi komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/664 perusteella U-space -palveluntarjoajan (USSP) todistuksesta perittävä maksu 4 500 euroa (ehdotuksen kohta 7.1.4). Miehitämättömillä ilma-alusjärjestelmillä voidaan harjoittaa U-space-ilmatilassa toimintaa ainoastaan täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettujen palvelujen tukemana. Samoin ehdotetaan lisättäväksi em. täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/664 perusteella yhteisen tietopalvelun (CIS) tarjoajan todistus 4 500 euroa (ehdotuksen kohta 7.1.5). Todistuksista arvioidaan vuoden 2023 aikana kertyvän vajaa 15 000 euroa. Lisäksi poistettaisiin tarpeettomana nykyinen 7.1.4, joka koskee lennonvarmistuspalvelun poikkeamahakemuksen käsittelyä taikka luvan, todistuksen tai hyväksynnän peruuttamista. Maksu on ollut nykyisessä muodossaan jo pitkään maksuasetuksessa, mutta poikkeamahakemukselle ei ole enää tällä hetkellä suoriteperustetta eikä maksua ole peritty nykyisen viraston aikana.

Kohdassa 9.1 Siviili-ilmailun turvaamiseen liittyvät suoritteet korjattaisiin kiellettyjen esineiden kuljettamiseen annetun poikkeusluvan maksu tarkoitetulle tasolle 1 020 euroon (nyt 105 euroa) ja poistettaisiin tarpeettomana asetukseen jäänyt nimike turvatarkastuksesta vapauttaminen, poikkeuslupa 1 020 euroa, jolle ei ole tällä hetkellä suoriteperustetta. Kiellettyjen esineiden

kuljettamiseen annettavia poikkeuslupia ei välttämättä vuosittain tule myönnettäväksi, joten tuottovaikutukset ovat vähäiset.

Suoriteryhmän 10.2 siviili-ilmailun turvaamisen valvontamaksuihin ehdotetaan lisättäväksi edellä mainitun räjähteitä tunnistavan koiran ja koiran ohjaajan valvonnasta perittävä maksu 400 euroa/valvontatapahtuma. Maksukertymän arvioidaan jäävän vajaaseen tuhanteen euroon.

Muihin valvontamaksuihin (10.3) lisättäisiin edellä mainitun U-space-palveluntarjoajan (USSP) valvontamaksu, vuosimaksu 4 500 euroa ja yksinoikeudella toimivan yhteisen tietopalvelun (CIS) tarjoajan valvontamaksu, vuosimaksu 4 500 euroa. Muutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia vielä vuoden 2023 tuottoihin.

## Merenkulku

Pätevyyksiin liittyvissä suoritteissa (kohta 3A) huomioitaisiin uuden valmisteilla olevan luotsauslain (HE 293/2022) mukaiset muutokset. Kohta 3A tulee voimaan samanaikaisesti lain kanssa 1.9.2023. Voimassa olevan asetuksen pätevyysliittymät suoritteet (kohta 3) ovat voimassa 31.8.2023 saakka.

Nykyinen luotsin ohjauskirjaa, linjaluotsinkirjaa tai itämerenluotsin ohjauskirjaa koskeva nimike (315 euroa) ja erivapautta luotsinkäyttövelvollisuudesta koskeva nimike (630 euroa) poistettaisiin ja ne korvattaisiin luotsin lupakirjaa, itämerenluotsin lupakirjaa tai PEC-lupakirjaa, niiden uusintaa tai kirjaan tehtävää muutosta koskevilla maksuilla (ehdotetut kohdat 3.18-19). Sähköisenä jätetyn hakemuksen käsittelystä ehdotetaan perittäväksi lain voimaantultua 130 euroa ja paperihakemuksena jätetyn hakemuksen käsittelystä 170 euroa. Uutena kohtaan lisättäisiin luotsaus- ja PEC-tutkintoja vastaanottavan henkilön lupakirjaa tai sen uusinta koskeva nimike, jonka maksu olisi 950 euroa (ehdotettu kohta 3.20). Maksu sisältäisi myös valvonnan ja lisäksi valvonnan edellyttämistä matkoista tulisi perittäväksi matkakulut. Tutkintoja vastaanottavan henkilön lupakirjaan tehtävästä muutoksesta perittäisiin ehdotetun kohdan 3.21 mukaisesti lupakirjan voimassaoloaikana 130 euroa. Suoritteisiin lisättäisiin uusina myös itämerenluotsikokeen taikka luotsaus- tai PEC-tutkinnon teoriakokeen osallistumismaksu 130 euroa (ehdotetut kohdat 3.22-23). Kohta 3A muutoksineen tulee voimaan 1.9.2023. Suoritemuutosten arvioidaan vähentävän vuoden 2023 tuottoja 1 000 euroa.

Alustekniikkaan, alusten todistuskirjoihin ja sataman turva-arvioihin liittyvät suoritteet -kohdassa (kohta 5) lisättäisiin merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) perusteella ympäristötodistusta (5.2) koskevaan alakohtaan IBWM-todistuskirja ja MARPOL VI-liitteen vaatimustenmukaisuus-vakuutus koskien määräyksiä 27 ja 28. Lisäksi poistettaisiin ko. alakohdasta maininnat CLC- ja CLB-todistuskirjoista, sillä ne sisältävät myös vastuuvakuutustodistus-alakohtaan. Kohdassa 5.4 aluksen energiatehokkuuden hallintasuunnitelman hyväksynnän alakohta koskisi jatkossa myös hyväksynnän osaa kolme (nykyisin vain osa kaksi). Kyseisistä lisäyksistä odotetaan kertyvän tuottoja vuoden 2023 aikana noin 4 000 euroa.

Luotsaukseen liittyvissä suoritteissa (kohta 7A) huomioitaisiin myös uuden valmisteilla olevan luotsauslain (HE 293/2022) mukaiset muutokset. Kohta 7A tulee voimaan samanaikaisesti lain kanssa 1.9.2023. Voimassa olevan asetuksen luotsaukseen liittyvät suoritteet (kohta 7) ovat voimassa 31.8.2023 saakka.

Koeluotsaukseen liittyvät työtuntimaksut poistettaisiin. Myös nykyiset suoritenimikkeet 7.2-7.4 poistettaisiin ja niiden sijaan kohtaan lisättäisiin tilapäinen poikkeus luotsinkäyttövelvollisuudesta, jonka maksu olisi 460 euroa, muu poikkeus luotsinkäyttövelvollisuudesta, jonka maksu olisi 620 euroa ja päätös tilapäisestä luotsinkäyttölinjasta tai luotsipaikan siirtämisestä, jonka maksu olisi samoin 620 euroa. Lausunnolla olleessa ehdotuksessa oli lisäksi kohta 7.4 satamaluotsausaluepäätös tai päätöksen muutos (130 euroa), joka poistettiin eduskuntakäsittelyssä. Kohta 7A muutoksineen tulee voimaan 1.9.2023. Muutosten vaikutus vuoden tuottoihin arvioidaan tuhanneksi euroksi.

## Tieliikenne

Hallituksen esityksen (70/2022) ajokorttilain muuttamiseksi käsittely eduskunnassa jäi kesken, joten lakiehdotus raukeaa. Lakiehdotuksen mukaista kuljettajaopetukseen liittyvien suoritteiden ryhmään kuuluvaa ajoharjoitteluradan hyväksymismaksua ei siten lisätä asetuksen liitteeseen.

Suoritteet, joista peritään omakustannusarvoa pienempi maksu

Suoritteiden, joista peritään omakustannusarvoa pienempi maksu, ryhmässä muutettaisiin nykyistä kohtaa 1.4. Muutoksella laajennettaisiin oikaisuvaatimuksen käsittelymaksu koskemaan myös taksinkuljettajan koetta, liikenneyrittäjätutkinnon osakoetta ja taksiliikenteen yrittäjäkoetta, jotka ovat jääneet aiemmin lisäämättä ja jotka ovat saman tyyppisiä kokeita kuin muutkin kohdassa mainitut. Ammattipätevyyskokeen osalta maksu koskisi jatkossa nykyisen ammattipätevyyskoulutuksen kokeen lisäksi koetta ilman pakollista koulutusta. Maksuun, 50 euroa, ei tulisi muutosta. Muutoksella olisi vähäinen vaikutus, enintään 2 000 euroa, kuluvan vuoden tuottoihin.

## VOIMAANTULO

Ehdotetaan, että asetusmuutos tulisi voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2023. Uudistettuun luotsauslakiin liittyvät muutokset tulisivat kuitenkin voimaan 1.9.2023.